

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antonii Mariae Gratiani A Burgo S. Sepulchri Episcopi Amerini De Vita Joannis Francisci Commendoni Cardinalis Libri Quatuor

Graziani, Antonio Maria

Parisiis, 1669

Cap. I. Ad Caesarem, & Germaniae Principes de Concilio mittitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9616

ANTONII MARIÆ
 GRATIANI
 DE VITA
 JOANNIS FRANCISCI
 COMMENDONI
 CARDINALIS
 LIBER II.

*Ad Casarem, & Germania Principes de
 Concilio mittitur.*

CAPUT PRIMUM.

ORTUO, vt tradidimus, Paulo, Commendonus omisso consilio in Græciam navigandi Romam est reversus, eo animo, vt successorem sibi in Episcopatu à novo Pontifice postularet. Retinuerant enim eum in Italia sui, nec passi trajicere

Zacynthum fuerant. Quid enim longinqua, atque inopi in insula inter paucos, & sordidos Græculos incultam, desertamque ab amicis vitam ageret, ut maris, & navigationis incommoda non extimesceret? Ipse si non eundem sibi, ne habendum quidem Episcopatum statuit. Romæ post quartum demum interregni mensem renunciatur Pontifex Joannes Angelus Medices Mediolanensis, qui Pii IV. nomen accepit. Ab eo facile impetratum, ut alius Episcopus Zacynthiensibus præficeretur, arbitriumque deligendi Commendono ipsi permissum, quem etiam honorificâ oratione Pius est prosecutus, virum talem Romæ ad usus Reipublicæ retinendum ferens. Mansit igitur Romæ Commendonus imperio Pontificis non integrum annum. Quo tempore traditis in custodiam Carafâ Cardinali, & fratre ejus Palliani Duce, cum amici quoque eorum, & qui sub Paulo aliquam partem Reipublicæ administrarant, & maximè belli consiliorum participes fuerant, passim alii in vincula conjicerentur, alii fugâ sibi consulerent, ne aut diluere sua, aut aliena prodere crimina cogerentur, Commendono tanta fides innocentia, atque integritatis fuit, ut neque ipse in ullius culpæ suspicionem Pontifici, aut Judicibus veniret, neque necessitas ei vlla imposita sit testimonio suo cujusquam periculum onerandi. Interea Pius cum multas Christianæ Reipublicæ partes pravis religionibus turbatas, & præter cæteras Germaniam à Chri-

stianis sacris palam descivisse, & gliscere in dies malum, remediúmque posci maximè à Pontifice animadverteret, animo sanè ingenti publicum omnium Episcoporum Concilium habere instituit: invitatus maximè opportunitate pacis paulò antè inter Gallos, & Hispanos composita. Ita edictis promulgatis, missisque per provincias Concilium Tridentum convocavit. Quam urbem Paulus, & Julius Tertii Pontifices Maximi antè delegerant, vt quia Germanorum causâ ea suscepta res esset, eorum quoque commoditati in primis consuli videretur. Est enim intra fines Germanorum in Rhetiis Alpibus sita. Cùm ad ipsos mittere Germaniæ Principes, in quibus aliquot erant magnæ dignitatis, atque potentia Reguli, aliquem statuisset, qui eos aut exciret ad Concilium, aut quid spei ostenderetur sanandi mentes tot hæresum labe depravatas exploraret, deligendúque ad id munus vir cùm fide, atque industriâ spectatus, tum doctrinâ, atque eloquentiâ promptus videretur, multi, vt fit, suam ad id operam profiteri, magnisque studiis per potentes, & gratiosos homines apud Pontificem contendere instituerunt. Sed non iudicio solùm, & sermone hominum vni Commendano ea provincia destinabatur, illum parem tali negotio ferentium, qui præter litterarum, & ingenii laudes innocentiam vitæ, & gravitate morum antecelleret. Sed Pontifex ipse sepositum sibi in hanc ipsam Legationem eum pro aliis petentibus respondit. Vocato igitur

tur

tur ad se, cùm ei suam sententiam aperuisset, litteris, mandatisque instructum dimisit: jussu ante omnes Ferdinandum Cæsarem adire, perlatâque ad eum Pontificis voluntate, ejus ad reliqua consilio maximè uti. Commendonus præmissâ suorum parte, jussisque per Carnos in Regiam Cæsaris pergere, ipse cum paucis dispositos per equos Tridentum, atque inde Viennam contendit: quò circiter Kal. Januarii anno M. D. L X I. venit. Erant apud Cæsarem Pontificis Nuncios duo, Stanislaus Hofius Episcopus Varmiensis, Polonus, & Zacarias Delphinus Episcopus Pharenfis, Venetus, paulò antè de Ungaricis rebus ad Ferdinandum missus. Atque is proficisci ad civitates, Regulosque, qui Rhenum accolunt, eosque ad Concilium invitare est jussus, dum Commendonus trans Visurgim, Albimque interiora Germaniæ peragratur. Cum his communicatis rebus unâ ad Cæsarem postera die deducuntur, à quo Commendonus comiter, benignèque acceptus, litteras ei Pontificis manu scriptas reddidit, easque oratione subsequutus, quæ sibi mandata erant, aptè, & copiosè exposuit. Summa fuit, Pontificem Maximum occurrendum tot hæresibus, magna in dies incrementa capientibus ratum, postquam & Dei, & cælestium opem, veniamque implorasset, & Regum cæterorum, & ipsius in primis Cæsaris sententias perrogasset, Christianæ Reipublicæ Concilium de integro cogere Tridentum decrevisse, ut discussis, quibus

» Christiana res in sectas , ac diffidia abit , errori-
» bus , antiquus decór , speciésque , & pax Catholi-
» cæ Ecclesiæ redderetur , aut si qui adamas fe-
» mel opiniones pertinaciùs amplecti voluissent ,
» illi à cæteris manifestâ animi labe distingueren-
» tur. Quamquam autem omnes vniversè per edi-
» ctum evocarit , tamen dedisse hoc Pontificem
» dignitati Germaniæ , suóque in gentem illam
» summo , ac singulari animo , vt duos Episcopos,
» se , & Pharensen obire omne Germanicum no-
» men , & singulos Principes , liberásque civitates
» ad id Concilium celebrandum , ac de communi-
» bus rebus in medium consulendum adhortari iuf-
» serit. Quod quo promptiùs , ac sine vlló metu à
» cunctis fiat , velle , juberéque Pontificem omni-
» bus tuò veniendi publica sub fide potestatem ef-
» se , júsq; liberè , atque audacter apud Patres dif-
» ferendi , qua quisque de re seu conqueri , seu di-
» sceprare , seu rogare Patres voluerit. Petere ergo
» à Cæsare , vt qui reliquos Reges dignitate præ-
» stet , exemplo quoque anteat , & Tridentum pri-
» mo quoque tempore Legatos suos mittat , qui non
» peragendis modò , sed inchoandis quoque rebus
» adsint , salutarémque hunc Pontificis conatum
» opibus , auctoritate , consilio juver. Cæsar collau-
» dato Pontificis pio instituto , seque in auctorita-
» te ejus futurum semper , neque passurum vllâ re
» desiderari ab se officium suum pollicitus , mo-
» nuit Nuncios Germaniæ Principes illos , qui à Ca-
» tholicæ religionis fide desciverant , postquàm de

Pontificis Maximi voluntate habendi Concilium certiores facti sunt, missis inter se Nunciis, locum, diemque statuisse, quo & ipsi de suis rebus convenirent: Diem ad IX. Kal. Februarii, locum Nauburgium Misniæ urbem ad Salam fluvium sitam delegisse. Quando commodius univ[er]sos coactos in unum ipsi allocuturi videantur, sibi quidem videri, ut eò unà uterque Nuncius proficiscatur, aut enim moturos aliquid, aut quid spei in singulis sit, certius intellecturos; sed leniter agendo, mulcendoque animos, plusquam castigando apud alienatos, atque contumaces profecturos. Se quoque idoneos viros ex suis eodem allegaturum, mandaturumque iis, ut Nuncios, remque studiosè, ut locus dabitur, adjuvent. Verum instare diem, nec Germanos credi diu Nauburgii moraturos, ut si in tempore adesse velint, ne differendus discessus sit, & iter maturandum. Pragæ certiora à Ferdinando filio suo scituros, & consilium tempori accommodaturos. Quamquam Commendono ea profectio non probaretur, quòd diceret in tali conventu, neque Nunciis adeundi, ac agendi cum singulis, & consilia eorum disjungendi, quâ unâ viâ profici aliquid posse videretur, facultatem, & unam omnium sententiam fore, & asperrimum quemque plurimum valiturum, tamen cum Collegis non refelli Cæsaris consilium, quod ipsi postulare, & sequi iussi essent, placuisset, sequenti die Viennâ discedunt.